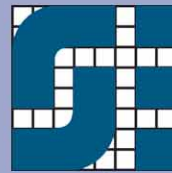
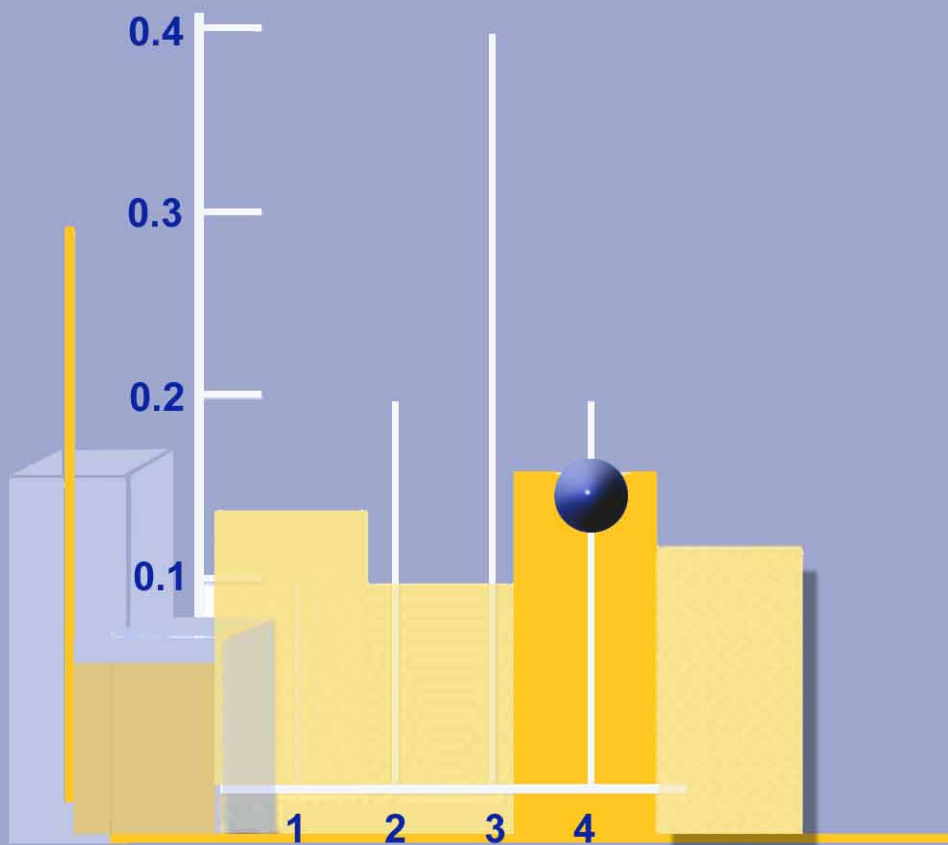

گزارش فعالیتهای سال ۱۳۸۰

پژوهشکده آمار

Statistical Research Center

ارائه گزارش سال ۸۰، برای اینجانب و اعضای هیأت علمی و سایر کارشناسان و کارکنان پژوهشکده افتخار بزرگی به شمار می‌آید. گزارش زیر مهمترین ابعاد و خلاصه دستاوردهای مرتبط با آن است که طی سال ۸۰ حاصل شده است.

طرحهای پژوهشی: طی سال ۸۰، در سه گروه پژوهشی تعداد ۸ طرح پژوهشی با بودجه‌ای بالغ بر ۶۰۰ میلیون ریال در دست انجام بوده است. تعداد ۴ طرح از این طرحها پایان یافته و نتایج سودمند آنها ارائه شده است و ۴ طرح دیگر در سال ۸۱ ادامه خواهد داشت.

تک پروژه‌ها: در سال ۸۰، تعداد ۵ طرح پژوهشی بنیادی در قالب تک پروژه با بودجه‌ای معادل ۱۰۰ میلیون ریال در دست انجام بوده است که ۲ طرح به پایان رسیده و خلاصه نتایج آن به صورت مقاله در مجلات علمی پژوهشی معتبر به چاپ خواهد رسید و انجام ۳ طرح دیگر در سال ۸۱ ادامه خواهد داشت.

خدمات آموزشی: طی سال ۸۰، مجموعاً ۹ دوره و کارگاه آموزشی با حضور استادان داخلی و خارجی برای آمارشناسان ایرانی (شاغل در مرکز آمار ایران و سایر دستگاههای اجرایی) و آمارشناسانی از سایر کشورها برگزار گردیده است.

فرهنگ دانشنامه‌ای آمار: در سال ۸۰، قسمت اول جلد اول فرهنگ دانشنامه‌ای شامل ۱۰۳ مقاله چاپ و منتشر گردید همچنین از مقالات قسمت دوم جلد اول تعداد ۶۱ مقاله ترجمه شده و ۴۵ مقاله مورد ویرایش نهایی واقع شده است.

تألیف و ترجمه کتاب: با توجه به مشکلات بخش آمار کشور در مسایل نمونه‌گیری، پژوهشکده در سال ۸۰ اقدام به ترجمه کتاب

Sampling of Populations, Methods and Applications; Third Edition, Pual S. Levy, Stanley Lemeshow
نموده است که بیش از نیمی از کتاب ترجمه شده و در اوایل سال ۸۱ این کار به پایان خواهد رسید.
در سال ۱۳۸۰، پژوهشکده اقدام به تألیف مجموعه «درآمدی بر تولید اطلاعات آماری» نمود. همچنین متن کتاب «آموزش ابتدائی ضمن خدمت کارشناسان دست اندرکار تولید آمار» در سال ۸۰ شروع شده که در اوایل سال ۸۱ به پایان خواهد رسید.

حمیدرضا نواب‌پور

رئیس پژوهشکده آمار

• طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی «طرح‌های فنی و روش‌های آماری»

- ۱- تعیین روش مناسب آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار از دیدگاه طرح موضوعی (ادامه از سال ۷۹)
- ۲- برآورد و پیش‌بینی جمعیت استانها و کل کشور برای سالهای بین دو سرشماری ۷۵ و ۸۵
- ۳- نمونه پایه و کاربردهای آن در آمارگیریهای نمونه‌ای
- ۴- بازننگری طرح فنی آمارگیری از اشتغال و بیکاری (ادامه از سال ۷۹)
- ۵- ارائه راهکارهای سامان بخشی آمارهای محیط زیست
- ۶- تهیه طرح آمارگیری ادواری از اشتغال و بیکاری

• تک پروژه‌ها

- ۱- برآورد یک پارامتر فازی و کاربرد آن در آزمون فرض
- ۲- همگرایی حاصل جمع‌های موزون از متغیرهای تصادفی
- ۳- یک روش بیز استنباطی برای تعیین حجم نمونه در یک آزمایش کلینیکی
- ۴- ترتیب پراکندگی و نرخ شکست میان مجموع متغیرهای تصادفی و مستقل گاما
- ۵- فرآیندهای تجربی براساس باقیمانده‌های بازگشتی در مدل‌های خطی با خطا در اندازه‌گیری و کاربرد آن در آزمونهای نیکویی برازش نرمال

• طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی «آمارهای اقتصادی»

- ۱- شناسایی بخش غیر متشکل و روشهای جمع‌آوری اطلاعات آن
- ۲- طرح اندازه‌گیری شاخصهای فقر در ایران: کاربرد انواع خط فقر، شکاف فقر، شاخص فقر ۷۸-۱۳۶۳
- ۳- مناسب ترین شیوه اجرای طرح نمونه‌گیری گذران وقت (Time use) در ایران

• خدمات اطلاع‌رسانی

- ۱- طراحی صفحه‌خانه پژوهشکده آمار
- ۲- افزایش ظرفیت شبکه محلی پژوهشکده از ۴۰ ایستگاه کاری به ۷۵ ایستگاه کاری
- ۳- افزایش پهنای باند اینترنت از ۶۴k به ۱۲۸k
- ۴- تجهیز کتابخانه پژوهشکده به واحد سمعی و بصری
- ۵- برقراری ارتباط با کتابخانه مرکز آمار از طریق خط تلفن

• خدمات آموزشی

- ۱- دوره آموزشی منطقه‌ای روشهای نمونه‌گیری و کاربردهای آن
- ۲- کارگاه آموزشی برآورد ناحیه کوچک
- ۳- دوره آموزشی آشنایی با نرم‌افزار SPSS
- ۴- دوره آموزشی آشنایی با نظام آمارهای ثبتی (دو دوره)
- ۵- کارگاه آموزشی تجزیه و تحلیل داده‌ها
- ۶- کارگاه آموزشی آشنایی با روش تهیه و اجرای طرح‌های آماری (سه دوره)

• گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

۱- طرح «شناسایی بخش غیرمتشکل و روشهای جمع‌آوری اطلاعات آن»

بخش غیرمتشکل یک بخش مهم در اقتصاد و بازار نیروی کار در بسیاری از کشورها، خصوصاً کشورهای در حال توسعه است و نقش عمده‌ای در ایجاد اشتغال و تولید و درآمد ایفا می‌کند. جمع‌آوری اطلاعات در این بخش گام مهمی در بهبود آمارهای نیروهای کار، آمارهای اقتصادی و حسابهای اقتصادی محسوب می‌شود. هدف از انجام این طرح شناخت بخش غیر متشکل در ایران و بررسی روشهای مستقیم و غیرمستقیم دستیابی به اطلاعات آن است.

انجام این طرح از مرداد ماه ۱۳۸۰ شروع شده و تا کنون پس از مطالعه سوابق و منابع، تعاریف و مفاهیم موضوع ارائه گردیده است و گروه در حال بررسی روشهای جمع‌آوری اطلاعات در بخش غیرمتشکل در ایران می‌باشد.

اعضای تیم تحقیقاتی این طرح عبارتند از:

دکتر علی اصغر بانویی (عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی) - دکتر علی عرب مازار یزدی (عضو هیأت علمی پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس) - حسن ورمزیار (کارشناس اقتصاد مرکز آمار) - فریده باقری (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار)

۲- طرح «اندازه‌گیری شاخصهای فقر در ایران: کاربرد انواع خط فقر، شکاف فقر، شاخص فقر طی

سالهای ۷۸-۱۳۶۳»

هدف از انجام این طرح معرفی مفاهیم مختلف خط فقر و روشهای محاسبه خط فقر و محاسبه خط فقر در ایران می‌باشد و ضمن محاسبه خط فقر و شاخص فقر، کمبودهای آماری در مطالعات فقر شناسایی و مشکلات موجود معرفی می‌شوند.

این طرح از شهریور ماه ۱۳۸۰ شروع شده است و پیش‌بینی می‌شود در شهریور ۱۳۸۱ پایان یابد. تا کنون پس از مطالعه ادبیات موضوع برنامه محاسبه شاخصهای فقر ارائه گردیده و خط فقر نسبی با استفاده از توزیع مخارج خوراکی و غیرخوراکی و ضریب انگل، بر اساس روشهای مختلف محاسبه شده است. هم‌چنین محاسبه مقدماتی شاخصهای فقر براساس درصد افراد و خانوارهای فقیر، شکاف درآمدی، شکاف فقر، شاخص فقر سن و شاخص فقر تاکایاما صورت گرفته است.

اعضای تیم تحقیقاتی این طرح عبارتند از:

دکتر فرهاد خداداد کاشی (عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور) - حاجیه پور صادق - فریده باقری (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار)

۳- طرح «مناسب‌ترین شیوه اجرای طرح نمونه‌گیری گذران وقت در ایران»

هدف از این تحقیق دستیابی به داده‌های جامع در خصوص وضعیت واقعی زندگی روزمره افراد است که توسط آمارهای اقتصادی پوشش داده نمی‌شوند.

این طرح از خردادماه ۱۳۸۰ آغاز شده و در اسفند ماه ۱۳۸۰ پایان یافته است. در مراحل اجرای طرح، پس از مطالعه ادبیات موضوع و تعیین اقسام آماری ضروری قابل دسترس از طریق این طرح با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور، طرح موضوعی و طرح فنی تهیه شد و نحوه اجرا و استخراج بهینه نیز ارائه گردید.

این طرح در سال ۱۳۸۱ توسط مرکز آمار ایران به اجرا در خواهد آمد.

اعضای تیم تحقیقاتی این طرح عبارتند از:

دکتر محمدرضا فقیهی (عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی) - محمد حسین امینی (کارشناس

ارشد مرکز آمار ایران) - محمدرضا رضایی (کارشناس ارشد مرکز آمار ایران)

• گروه پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آماری

۱- طرح «تعیین روش مناسب آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری»

هدف کلی از اجرای این طرح، بازنگری طرح هزینه و درآمد خانوار از دیدگاه روش اطلاع‌گیری، ساختار پرسشنامه و ارقام آن به منظور کاهش خطاهای غیر نمونه‌گیری ناشی از روش نامناسب جمع‌آوری اطلاعات و تطبیق بهتر نتایج حاصل از طرح با نیازهای کاربران می‌باشد. با توجه به تغییر در روش اطلاع‌گیری، ساختار پرسشنامه، نوع طبقه‌بندی ارقام هزینه، نرم افزارهای داده‌آمایی، ادیت، وریف و جدول‌گیری و به منظور رفع اشکالات احتمالی، طرح تهیه شده به صورت آزمایشی اجرا گردید. در مراحل اجرای طرح، پس از انجام مطالعات اولیه، تهیه پیش‌نویس پرسشنامه، تعیین روش اطلاع‌گیری (استفاده توأم از دو روش ثبت اطلاعات کلیه هزینه‌های روزانه خانوار توسط یکی از اعضا به مدت یکماه و تکمیل سایر فرم‌های طرح توسط مأمور آمارگیر از طریق مصاحبه حضوری) و سایر کلیات طرح در سال ۱۳۷۹، فعالیت‌های زیر در سال ۱۳۸۰ انجام شده است.

- نهایی نمودن پرسشنامه طرح با توجه به طبقه‌بندی ارقام هزینه در COICOP، تهیه دستورالعمل‌های لازم، جداول نهایی و تهیه نرم افزارهای داده‌آمایی و جدول‌گیری
- آزمایش طرح، رفع اشکالات احتمالی موجود در پرسشنامه، راهنماها و نرم افزارهای طرح
- تهیه گزارش نهایی

طبق برنامه پیش‌بینی شده نتایج این طرح طی سمیناری در اردیبهشت ماه ۱۳۸۱ در پژوهشکده ارائه خواهد شد.

اعضای تیم تحقیقاتی این طرح عبارتند از:

حاجیه فلاح احمدسرگورابی (کارشناس ارشد جامعه‌شناسی و محقق مسئول طرح) - محمد صادق عوض‌علیپور (کارشناس ارشد اقتصاد و کارشناس مسئول طرح جاری هزینه و درآمد خانوار در مدیریت آمارهای اجتماعی اقتصادی خانوار در مرکز آمار ایران) - مریم جوادی (کارشناس پژوهشکده آمار) - فریده باقری (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار) - فاطمه هرنندی (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار)

۲- طرح «پیش‌بینی جمعیت استانهای کشور برای سالهای بین دو سرشماری با استفاده از روشهای برآورد ناحیه کوچک»

این طرح با هدف تعیین روش بهینه پیش‌بینی جمعیت کل و نواحی جغرافیایی کشور (حداقل استان) در فاصله بین دو سرشماری عمومی نفوس و مسکن و پیش‌بینی (برآورد) جمعیت کل کشور و استانها

در فاصله بین دو سرشماری ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جهت رفع نیاز پژوهشگران و برنامه‌ریزان، در سال ۱۳۸۰ انجام شده است.

در مراحل اجرا پس از مروری بر مطالعات انجام گرفته قبلی و شناسایی روشهای مختلف برآورد جمعیت در سال ۱۳۷۹، شیوه‌های مختلف برآورد و پیش‌بینی جمعیت کل کشور و استانها به تفکیک روشهای ریاضی، جمعیت‌شناسی و آماری، تعیین گردید و اقلام مورد نیاز هر یک از روشها و محدودیت‌های موجود، معرفی شد.

همچنین پیش‌بینی مقدماتی جمعیت کل کشور و استانها به تفکیک روشهای مورد بررسی صورت پذیرفت و معیارهای مناسب برای ارزیابی روشهای مختلف ارائه گردید.

بر اساس نتایج حاصل از این طرح و از مقایسه روشهای مورد بررسی نهایتاً دو روش آماری «میزان رشد تصادفی» و «همبستگی - نسبی» به ترتیب برای پیش‌بینی جمعیت کل کشور و استانها مناسب تشخیص داده شد.

اعضای تیم تحقیقاتی این طرح عبارتند از:

محمدرضا فریدروحانی (دانشجوی دکترای آمار کاربردی و مسئول طرح) - یدا.. واقعی (دانشجوی دکترای آمار حیاتی) - صدرالدین موسوی بلادی (کارشناس ارشد جمعیت‌شناسی و کارشناس گروه جمعیت‌مدیریت آمارهای اجتماعی اقتصادی خانوار مرکز آمار ایران) - زهره فلاح محسن‌خانی (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار)

۳- نمونه پایه و کاربرد آن در آمارگیریهای نمونه‌ای

در این طرح هدف شناخت نمونه پایه و موارد استفاده آن در طرحهای آمارگیری نمونه‌ای و تهیه یک نمونه پایه برای تأمین نمونه‌های مورد نیاز طرحهای خانواری، می‌باشد.

طی سال ۸۰ پس از جمع‌آوری و مطالعه منابع موجود روشهای استفاده از نمونه پایه در آمارگیریها به ویژه در آمارگیریهای خانواری، معرفی شده و طرحهای آمارگیری نمونه‌ای جاری از خانوار مطالعه گردیده و امکان سنجی استفاده از نمونه پایه در آنها صورت گرفته است. پیش‌بینی می‌شود در اوایل سال ۸۱ با تهیه طرح نمونه‌گیری به منظور استفاده عملی از نمونه پایه، مراحل انجام طرح پایان یابد.

اعضای تیم تحقیقاتی این طرح عبارتند از:

عباس گرامی (دکترای آمار و مسئول طرح) - محمد باقر سخاوت (فوق لیسانس آمار) - زهره فلاح محسن‌خانی (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار) - فاطمه هرنندی (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار)

۴- بازنگری طرح فنی آمارگیری از اشتغال و بیکاری

هدف کلی از انجام این طرح ارزیابی طرح جاری آمارگیری از ویژگیهای اشتغال و بیکاری خانوار از دیدگاه روش نمونه‌گیری مورد استفاده در آن است. چنانچه بتوان با دقت ثابت حجم نمونه طرح جاری را کاهش داد، امکان اجرای فصلی آن که مورد نظر مرکز آمار ایران است فراهم می‌شود. برای انجام این طرح ابتدا در سال ۱۳۷۹ توصیه‌های ارائه شده توسط سازمان بین‌المللی کار (ILO) و همین‌طور روشهای نمونه‌گیری مورد استفاده در آمارگیریهای اشتغال و بیکاری در کشورهای امریکا، نیوزلند، استرالیا، ژاپن، مالزی، سنگاپور و ... مورد بررسی قرار گرفت. از جمع‌بندی این مطالعات و با توجه به ویژگیهای خاص کشور، طرح مناسب تهیه گردید. روش نمونه‌گیری پیشنهادی، خوشه‌ای در مرحله‌ای با طبقه‌بندی است. پس از انجام محاسبات لازم و مقایسه حجم نمونه حاصل در روش پیشنهادی با حجم نمونه فعلی طرح آمارگیری از اشتغال و بیکاری، مزایای روش پیشنهادی مشخص گردید. گزارش کامل طرح تهیه شده و یک نسخه از آن برای استفاده به مرکز آمار ایران ارسال شده است.

اعضای تیم تحقیقاتی این طرح عبارتند از:

فاطمه هرندی (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار) - افسانه یزدانی (فوق لیسانس آمار، آمارشناس مسئول دفتر تهیه طرحهای فنی و چارچوبهای آماری مرکز آمار ایران)

۵- تهیه طرح آمارگیری ادواری از اشتغال و بیکاری

در شرایط فعلی کشور شناسایی ویژگیهای اشتغال و بیکاری بخصوص شناخت تغییرات ساختار فعالیتهای اقتصادی و ترکیب شغلی در فواصل زمانی کوتاه مدت دارای اهمیت ویژه‌ای است و مورد نیاز دست‌اندرکاران بررسی‌های اجتماعی، اقتصادی و به ویژه برنامه‌ریزان کشور می‌باشد. مصوبه شورایی عالی آمار در شهریور ماه ۱۳۸۰ مبنی بر اجرای طرح آمارگیری از اشتغال و بیکاری به صورت ادواری زمینه تهیه این طرح را فراهم نموده است. هدف از انجام این طرح، تهیه طرح آمارگیری ادواری از اشتغال و بیکاری شامل تهیه طرح فنی، طرح موضوعی و ... با توجه به توصیه‌های بین‌المللی و همچنین اجرای آزمایشی آن می‌باشد. پس از سفارش طرح توسط مرکز آمار به پژوهشکده، در ۲ ماهه آخر سال ۱۳۸۰، فصول ۱ لغایت ۶ نشریه توصیه‌های ILO در مورد طرحهای آمارگیری از اشتغال و بیکاری توسط گروه مطالعاتی مورد بررسی و بحث قرار گرفت. طبق پیش‌بینی انجام شده این طرح تا پایان سال ۱۳۸۱ تهیه خواهد شد.

اعضای تیم تحقیقاتی این طرح عبارتند از:

فاطمه هرندی (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار و مسئول طرح) - طه نورالهی (فوق لیسانس جمعیت، کارشناس مسئول طرح جاری اشتغال و بیکاری از مدیریت آمارهای اجتماعی، اقتصادی مرکز آمار ایران) - صفورا عباسی (فوق لیسانس جمعیت، کارشناس مسئول طرح جاری اشتغال و بیکاری از مدیریت آمارهای اجتماعی، اقتصادی مرکز آمار ایران) - افسانه یزدانی (فوق لیسانس آمار، آمارشناس مسئول دفتر تهیه طرح‌های فنی و چارچوب‌های آماری مرکز آمار ایران) - زهره فلاح (عضو هیأت علمی پژوهشکده آمار) - مریم جوادی (کارشناس پژوهشکده آمار) - مهدی باقرپور سهزایی (دانشجوی فوق لیسانس آمار) - دکتر صدیقه شمس (معاون پژوهشی پژوهشکده آمار)

ضمناً آقای دکتر فرهاد مهران از سازمان بین‌المللی کار (ILO) نیز به عنوان مشاور با گروه همکاری دارند.

دوره‌های آموزشی برگزار شده

از ابتدای سال ۱۳۸۰، گروه خدمات آموزشی ۹ دوره و کارگاه آموزشی برگزار نموده است که عنوان دوره، زمان برگزاری، مدرس و شرکت کنندگان در دوره‌ها عبارتند از:

ردیف	عنوان	زمان برگزاری	مدرس	شرکت کنندگان
۱	دوره آموزشی منطقه‌ای روشهای نمونه‌گیری و کاربردهای آن	اردیبهشت ماه	دکتر فقیهی دکتر نواب‌پور دکتر مصلح‌الدین	کارشناسان مراکز آمار کشورهای عضو CIS و ECO
۲	کارگاه آموزشی برآورد ناحیه کوچک	تیرماه	پروفسور مالای گوش	آمارشناسانی از دانشگاه‌های سراسر کشور، دستگاه‌های اجرایی و مرکز آمار
۳	دوره آموزشی آشنایی با نرم افزار SPSS	آبان و آذرماه	غلامرضا ایزدی	کارشناسان دستگاههای اجرایی
۴	دوره آموزشی آشنایی با نظام آمارهای ثبتي	دی ماه	محمد نورمحمدی	وزارت صنایع و معادن
۵	دوره آموزشی آشنایی با نظام آمارهای ثبتي	دی و بهمن ماه	محمد نورمحمدی	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان قزوین
۶	کارگاه آموزشی تجزیه و تحلیل داده‌ها	دی ماه	دکتر نواب‌پور، دکتر میرزایی، دکتر کاظمی پور، مهندس سخاوت	کارشناسان مرکز آمار ایران و سازمانهای مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
۷	کارگاه آموزشی آشنایی با روش تهیه و اجرای طرح‌های آماری	بهمن ماه	فریدون بذرافکن، مهندس سخاوت	وزارت صنایع و معادن
۸	دوره آموزشی آشنایی با روش تهیه و اجرای طرح‌های آماری	بهمن و اسفند ماه	فریدون بذرافکن، مهندس سخاوت	کارشناسان مرکز آمار ایران و دستگاه‌های اجرایی
۹	دوره آموزشی آشنایی با روش تهیه و اجرای طرح‌های آماری	اسفند ماه	فریدون بذرافکن، توفیق رجایی راد	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

• طرح «برآورد یک پارامتر فازی و کاربرد آن در آزمون فرض»

برای اندازه نمونه ثابت دو روش عمده کلاسیک و بیزی در آزمون فرض وجود دارد. در بسیاری از مسایل آزمون فرض روش کلاسیک پاسخی برای حل مسئله ندارد و روش بیز بسیار پیچیده است یکی از دلایل اصلی این مشکلات وجود پارامترهای مزاحم در توزیع‌ها است و غالباً اطلاعات کمی درباره این پارامترها در دسترس می‌باشد و این اطلاعات (اطلاعات فازی) تصادفی نیستند. در این طرح روش جدیدی برای حل مسائل آزمون فرض با استفاده از برآورد پارامتر فازی ارائه شده است.

از این طرح تحقیقاتی یک مقاله استخراج شده که مورد پذیرش مجله "Fuzzy Sets and Systems" واقع شده است.

محقق این طرح تحقیقاتی آقای دکتر عادل محمدپور (عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر) بوده‌اند.

• طرح «همگرایی حاصل جمعهای موزون از متغیرهای تصادفی»

در این طرح قضایای همگرایی مجموع متغیرهای تصادفی که معمولاً در عمل مستقل نیستند، بررسی شده است. از مهمترین این متغیرها، متغیرهای وابسته منفی هستند که در نمونه‌گیری بدون جایگذاری حاصل می‌شوند. اعتبار انواع همگرایی در مورد این متغیرها در این طرح مطالعه شده است.

از این طرح دو مقاله استخراج شده که در مجله WSEAS به چاپ رسیده است. مجری این طرح آقای دکتر ابوالقاسم بزرگ‌نیا، (عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد) بوده‌اند.

• طرح «یک روش بیز استنباطی برای تعیین حجم نمونه در یک آزمایش کلینیکی»

در این طرح روش بیز استنباطی برای تعیین اندازه نمونه در یک آزمایش کلینیکی که در آن یک گروه کنترل وجود دارد، به کار گرفته می‌شود. فرض می‌شود که داده‌ها از توزیع نرمال با میانگین نامعلوم و واریانس معلوم تبعیت می‌کنند و میانگین تأثیر درمانی داروی جدید است. اطلاعات پیشین برای میانگین توسط یک توزیع پیشین فرموله شده و نقش این اطلاعات بر اندازه نمونه در هر دو گروه کنترل و درمان بررسی می‌شود.

محقق این طرح آقای دکتر حمید پزشک، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران می‌باشد. این طرح از بهمن ماه ۱۳۸۰ شروع شده و پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۸۱ پایان یابد.

• طرح «ترتیب پراکندگی و نرخ شکست میان مجموع متغیرهای تصادفی و مستقل گاما»

مجموع متغیرهای تصادفی یکی از آماره‌های مهم و مورد توجه است و مطالعه خواص آنها مورد توجه بسیاری از محققان بوده و خواهد بود. بطور خاص وقتی که متغیرهای تصادفی هم توزیع نباشند بدست آوردن کران و تقریب برای مشخصات تابعی آنها در توابع خاص نهفته است. در این طرح سعی می‌شود با بررسی ترتیب تصادفی میان متغیرهای تصادفی این کرانها و تقریبها بدست آیند. محقق این طرح آقای دکتر بهاءالدین خالدی (عضو هیأت علمی دانشگاه رازی) می‌باشد و طرح از اسفندماه ۱۳۸۰ شروع شده و پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۸۱ خاتمه یابد.

• طرح «فرآیندهای تجربی براساس باقیمانده‌های بازگشتی در مدل‌های خطی با خطا در اندازه‌گیری و کاربرد آن در آزمونهای نکویی برازش نرمال»

مدلهای خطی با خطا در اندازه‌گیری، گونه‌ای از مدل‌های رگرسیونی هستند که در آنها علاوه بر متغیر وابسته، متغیرهای مستقل نیز با خطا مشاهده می‌شوند. آزمونهای مختلفی برای ارزیابی این مدلها مورد استفاده واقع می‌شوند که اغلب آنها براساس باقیمانده‌های معمولی (غیر همبسته) استوار می‌باشند. با توجه به همبستگی بین باقیمانده‌ها، باقیمانده‌های بازگشتی به عنوان جایگزین در آزمون نکویی برازش توزیع نرمال در نظر گرفته می‌شوند.

در این طرح ابتدا باقیمانده‌های بازگشتی در این مدلها معرفی و سپس فرآیندهای تجربی توزیع با استفاده از آنها معرفی و همگرایی ضعیف آنها مورد مطالعه قرار می‌گیرند. با استفاده از این فرآیندها آزمونهای مورد نظر پایه‌گذاری می‌شوند. به منظور مقایسه این آزمونها با آزمونهای مشابه (باقیمانده‌های معمولی) شبیه‌سازی انجام می‌شود.

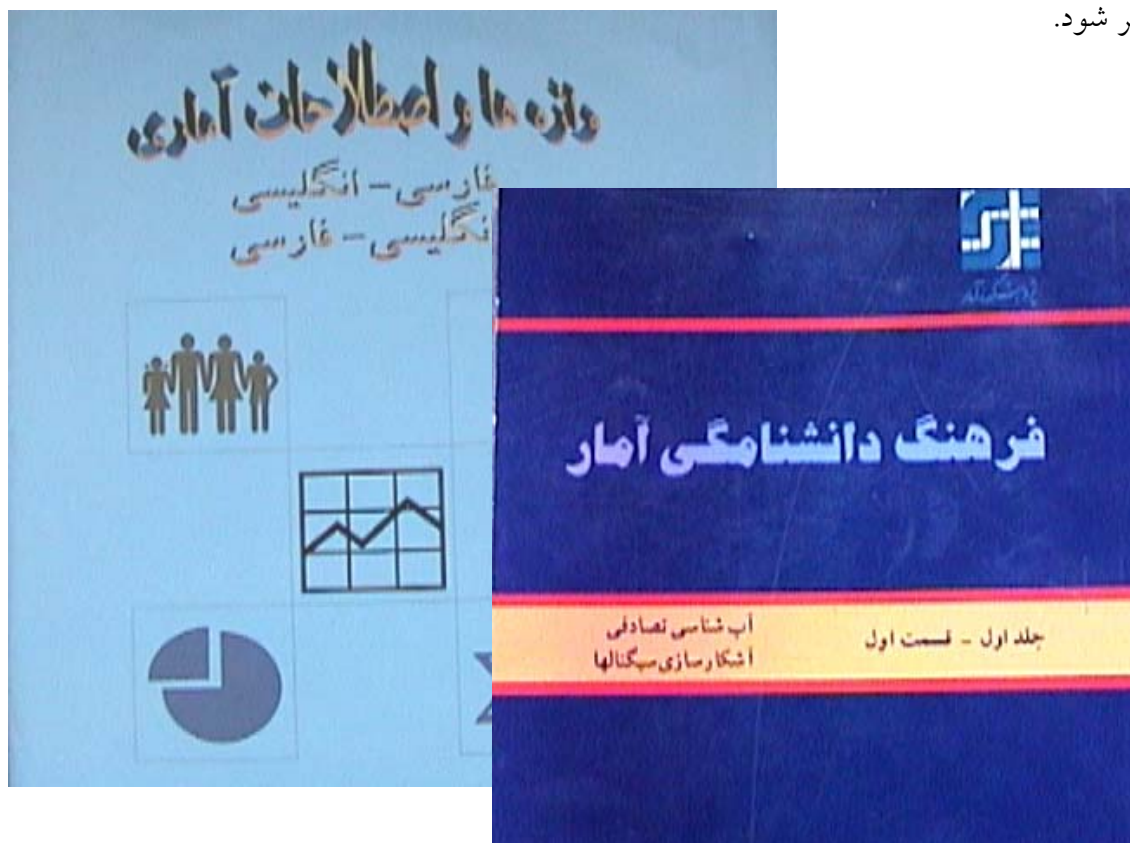
محقق این طرح آقای دکتر عبدالرحمن راسخ (عضو هیأت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز) می‌باشد. این طرح از بهمن‌ماه ۱۳۸۰ آغاز شده و پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۸۱ خاتمه یابد.

شورای فرهنگ دانشنامگی آمار به منظور تهیه فرهنگ دانشنامگی آمار از اسفند ۱۳۷۵ شروع به کار کرد. این شورا دائره‌المعارف تهیه شده توسط آقایان جانسون و و کوتز را مبنای کار خود قرار داد. فرهنگ مذکور متشکل از ۹ جلد اصلی و ۴ جلد تکمیلی و شامل ۴۲۰۷ عنوان می‌باشد. شورای فرهنگ دانشنامگی آمار تهیه مدخلهای فرهنگ و گزینش معادلهای فارسی مناسب برای عناوین مورد اشاره را در دستور کار خود قرار داد. ضمن اینکه همزمان با این فعالیت مقالاتی را که عنوان آنها با حروف «آ» و «ا» شروع می‌شد برای ترجمه به استادان متخصص در موضوع مربوط ارجاع می‌کرد. تا این تاریخ علاوه بر اعضای شورا که ترجمه برخی از مقالات را خود بر عهده داشته‌اند بیش از ۷۰ نفر از اساتید دانشگاهها از سراسر کشور به عنوان مترجم با این شورا همکاری کرده‌اند. کار ویرایش مقالات ترجمه شده، صرفاً به عهده اعضای شورا می‌باشد. پس از اعمال سرویراستاری مقالات از لحاظ آئین نگارش و رسم‌الخط فارسی بازبینی و در مرحله آخر توسط اعضای دبیرخانه شورا بازخوانی نهایی شده تا در صورت اشکال احتمالی در جلسات شورا مطرح و رفع اشکال شود.

در سال ۱۳۸۰ قسمت اول از جلد اول شامل ۱۰۳ مقاله به حجم ۳۹۲ ستون در ۲۵۰ صفحه چاپ و منتشر گردید.

از مقاله‌های قسمت دوم که حجم آن ۴۵۴ ستون می‌باشد، ۸۳٪ ترجمه و ۵۵٪ ویراستاری و ۲۴٪ سرویراستاری شده است و امید آن می‌رود که تا آخر خرداد ماه سال ۱۳۸۱ قسمت دوم، جلد اول چاپ و منتشر شود.

• برگزاری جلسات شورای پژوهشی

به منظور اجرای مواد ۱۰ و ۱۱ اساسنامه پژوهشکده، جلسات شورای پژوهشی با حضور رئیس پژوهشکده (رئیس شورا)، معاون پژوهشی پژوهشکده (دبیر شورا)، مدیران گروههای پژوهشی و دو تا پنج تن از اعضای هیات علمی دانشگاهها (اعضای خارجی) هر ماه تشکیل شده است و اهم مصوبات شورا در سال ۱۳۸۰ عبارتند از:

- ۱- تعیین نحوه گردش کار و شیوه ارزیابی طرحهای پژوهشی
- ۲- تصویب آرم پژوهشکده
- ۳- بررسی و تصویب طرحهای پیشنهادی در قالب تک پروژهها
- ۴- تصویب کلیات طرحهای پژوهشی پیشنهادی سال ۱۳۸۱

• برگزاری جلسات مباحث مطرح آماری در منطقه و جهان

در این جلسات که روزهای چهارشنبه در پژوهشکده آمار برگزار می‌گردد، عمدتاً با تکیه بر منابع فراهم شده از مباحث مطرح آماری در منطقه و جهان، درباره کیفیت آمارهای رسمی کشور بحث می‌شود. اهداف اصلی برگزاری جلسات عبارتند از:

- آشنایی کارشناسان پژوهشکده با مسائل مطرح آماری در منطقه و جهان
  - تحقیق پیرامون روشهای جدید در برنامه‌های آماری کشورها جهت بهبود کیفیت داده‌ها
  - ارتباط و تبادل نظر بین کارشناسان پژوهشکده با کارشناسان مرکز آمار ایران و دانشگاهیان.
- در سال ۱۳۸۰، مباحث زیر مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند.
- ۱- مهمترین مباحث منطقه‌ای و جهانی در مورد آمار رسمی محیط زیست و جنسیت
  - ۲- طبقه‌بندی آماری و وضعیت استفاده از آن در منطقه اسکاپ
  - ۳- دلایل شکست طرحهای فنی ظرفیت سازی آماری
  - ۴- معرفی کمیته فدرال بررسی روشهای آماری
  - ۵- شیوه سرشماری سال ۲۰۰۰ سنگاپور
  - ۶- ارائه راهکارهای سامان بخشی آمارهای محیط زیست
  - ۷- گزارش فعالیتهای دبیرخانه کمیته آمار اسکاپ پس از نشست یازدهم
  - ۸- توصیه‌های مجمع اقیانوسیه در دوازدهمین کنفرانس منطقه‌ای آمارشناسان
  - ۹- گزارش اولیه گروههای شهری
  - ۱۰- آمارهای فقر

- ۱۱- حسابهای اقماری
- ۱۲- سیستم حسابهای ملی (SNA)
- ۱۳- آمارهای بخش غیرمتشکل و گزارش کار گروه دهلی
- ۱۴- تجربه بازشماری در زامبیا
- ۱۵- ترکیب فرایندهای سرشماری ثبتي - مبنا و سنتی بعنوان یک راهبرد از پیش تعریف شده در طراحی سرشماری
- ۱۶- برنامه ریزی میان مدت در اسکاپ
- ۱۷- معرفی ائتلاف پاریس ۲۱
- ۱۸- معرفی مؤسسه سیاپ
- ۱۹- آمار در جامعه اطلاعاتی
- ۲۰- بکارگیری فناوری IT در سرشماریها
- ۲۱- کاربرد فناوری جدید برای اطلاع رسانی
- ۲۲- تعریف واژه‌های آمارهای جنسیت، اطلاعات، داده‌ها، فراداده‌ها، گروههای شهری، آمارهای رسمی، اطلاع رسانی و داده کاوی
- ۲۳- برنامه مقایسه بین‌المللی، دورنمایی برای یک مقایسه منطقه‌ای
- ۲۴- کاربرد مناسب شاخصها برای اندازه‌گیری پیشرفتهای اقتصادی - اجتماعی
- ۲۵- استانداردهای اطلاع رسانی
- ۲۶- فراداده‌ها
- ۲۷- معرفی نرم‌افزار آموزش آمار
- ۲۸- مروری بر گزارش توسعه انسانی سال ۱۹۹۹ (قسمت اول)
- ۲۹- تحلیل سیستمی قانون مرکز آمار ایران
- ۳۰- مدلسازی افشای داده‌ها
- ۳۱- داده کاوی

• برگزاری گردهمایی اساتید آمار، مسئولین مرکز آمار و پژوهشکده آمار

پژوهشکده آمار به عنوان یک مرکز پژوهشی در راستای حرکت به سوی برقراری ارتباطی نزدیک بین مراکز دانشگاهی، پژوهشی و دستگاههای اجرایی، اولین گردهمایی اساتید آمار دانشگاههای سراسر کشور، مسئولین مرکز آمار ایران و پژوهشکده آمار را در تاریخ ۲۳ آبان ماه ۱۳۸۰ در محل پژوهشکده آمار برگزار نمود. در این گردهمایی جمعی از اساتید آمار دانشگاههای تهران، علامه طباطبائی، صنعتی امیرکبیر، شهید بهشتی، علم و صنعت ایران، شهید چمران اهواز، شهید باهنر کرمان، شیراز، اصفهان، صنعتی اصفهان، بیرجند، فردوسی مشهد، خلیج فارس، تربیت مدرس، معاون سازمان مدیریت و برنامه ریزی و رئیس مرکز آمار ایران، معاونین مرکز آمار ایران، رئیس، معاون و مدیران پژوهشی پژوهشکده آمار حضور داشتند.

در این مراسم ابتدا دکتر حمیدرضا نواب پور رئیس پژوهشکده آمار ضمن خوشامد گویی به میهمانان، اهداف برگزاری این گردهمایی را تشریح کردند. سپس دکتر عباسعلی زالی معاون سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و رئیس مرکز آمار ایران به ایراد سخنانی در باب آمار و نظام آماری کشور و چالشهای آن پرداختند ایشان با اشاره به عنوانهای پژوهشی که در ابتدای جلسه در اختیار شرکت کنندگان قرار گرفت، خواستار مشارکت بیشتر استادان دانشگاه در امور پژوهشی در دستگاههای اجرایی بالاخص مرکز آمار ایران شدند. در ادامه دکتر غلامرضا برادران خسرشاهی عضو شورای پژوهشی پژوهشکده آمار و رئیس پژوهشکده ریاضیات پژوهشگاه دانشهای بنیادی نحوه ارتباط استادان دانشگاهها و پژوهشگران با پژوهشکده آمار را تشریح

کردند. در پایان گردهمایی، شرکت کنندگان به بحث و تبادل نظر پرداختند.

